

УДК 330.33.657

О.О. ФАЛЬЧЕНКО, к.е.н., асистент, НТУ «ХПІ», Харків

Г.О. ЄРЕМЧУК, магістрант, НТУ «ХПІ», Харків

ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Вступ. Організація внутрішнього аудиту є одним з найбільш дієвих способів контролю за станом обліку розрахунків з оплати праці. Мета аудиту розрахунків з оплати праці полягає у встановленні дотримання підприємством чинного законодавства з оплати праці та правильність відображення господарських операцій в обліку [1]; перевірка достовірності інформації, відображеної в бухгалтерській та фінансовій звітності, а також оцінка здатності підприємства забезпечувати відтворювальну, стимулюючу, регулюючу та соціальну функції заробітної плати для забезпечення подальшої безперервної діяльності підприємства.

Аналіз попередніх досліджень. Проблемам розвитку системи внутрішнього контролю й аудиту присвячені праці таких вітчизняних і зарубіжних вчених, як: В. Андреев, М. Білуха, Н.Дорош, Б. Усач, Ю. Пічи, Л. Кулаковської, Р. Шиманський та ін. Проте в цих наукових працях розглядаються переважно загальні питання становлення та функціонування системи внутрішнього аудиту на підприємстві.

Виклад основного матеріалу. В умовах ринкового реформування економіки України досить часто змінюється нормативно-правова база з питань

трудових ресурсів і їх оплати праці, тому аудитор повинен постійно слідкувати за цими змінами і враховувати їх у ході аудиторської перевірки. Важливо використовувати лише відповідні законодавчі акти та діючі нормативи. Законодавство про оплату праці ґрунтується на Конституції України [2] і складається з Кодексу законів про працю України [3], Закону України «Про оплату праці» [4], Закону України "Про колективні договори і угоди" [5], Податкового кодексу України [6] та інших актів законодавства України.

Форма і зміст загального плану аудиторської перевірки розрахунків з оплати праці та інших виплат працівникам залежатимуть від розмірів суб'єкта господарювання, складності аудиторської перевірки, а також від конкретних методик і технологій, які застосовуються аудитором. Джерелами інформації для проведення внутрішнього аудиту з розрахунків з персоналом з оплати праці є: первинні документи, як основне інформаційне джерело внутрішнього аудиту, рахунки бухгалтерського обліку, реєстри бухгалтерського обліку та фінансова звітність. Первинні облікові документи в процесі внутрішнього аудиту можна класифікувати наступним чином:

1. Наказ про облікову політику підприємства - регламентує особливості відображення в обліку витрат з оплати праці, їх розподілом, а також особливості документального та бухгалтерського оформлення операцій з обліку розрахунків з персоналом;

2. Кадрові документи - надають інформацію про кількісний та якісний склад працівників, прийнятих та звільнених працівників, правомірність встановлення посадових окладів, різноманітних доплат та надбавок до посадових окладів. До них відносяться: положення про оплату праці; положення про преміювання; штатний розклад; наказ про затвердження штатного розкладу; правила внутрішнього трудового розпорядку; та ін.

3. Бухгалтерські документи з обліку розрахунків з персоналом з оплати праці - надають інформацію стосовно особливостей нарахування, утримань із заробітної плати та виплат працівникам. До таких документів входять: табель

обліку використання робочого часу; наряд на відрядну роботу; розрахунково-платіжна відомість працівника; відомість на видачу грошей, тощо.

Внутрішній аудит має проводитись за такими напрямками:

1. Перевірка правильності заповнення та законності первинних документів.

Проводиться перевірка наявності обов'язкових реквізитів за кожним видом документу, що відображають операції з оплати праці, наявності виправлень, підчисток у документах, які не дають права приймати такі документи до обліку. Проводиться звірка підписів з переліком осіб, які мають право підпису.

2. Перевірка дотримання чинного трудового законодавства. Проводиться аналіз діючих на підприємстві форм, систем і видів оплати праці; аналіз порядку прийому працівників на постійну, тимчасову та сезонну роботу та порядку звільнення працівників; вивчення штатного розкладу, організації обліку праці та робочого часу та ін..

3. Перевірка правомірності і правильності застосування пільг з ПДФО та іншим обов'язковим соціальним зборам. Вивчаються документи, які дають право на застосування соціальної пільги з оплати праці та аналізується правомірність її застосування.

4. Перевірка правильності нарахування заробітної плати і утримань з неї. Проводиться перевірка повноти нарахування і своєчасності виплати заробітної платні; правильність розрахунку середньої заробітної платні; вибірковий перерахунок нарахованої та виплаченої заробітної платні та ін.

5. Перевірка правильності нарахувань на ФОП. Перевіряється точність здійснених нарахувань на фонд оплати праці і порядок їх включення до собівартості продукції (робіт, послуг).

6. Перевірка правильності закриття рахунку 81 „Витрати на оплату праці” та достовірності відображення інформації в формах бухгалтерської звітності;

7. Розробка рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності праці, її оплати та ін. Досліджується існуюча політика управління оплатою праці та надаються рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності управління

оплатою праці.

Висновки. Внутрішній аудит розрахунків з оплати праці є одним зі складних елементів в системі внутрішнього контролю на підприємстві. Внутрішній аудит розрахунків з оплати праці дозволяє переконатися у тому, що фонд оплати праці і трудовий потенціал використовується повністю і ефективно, а організація та умови праці відповідають вимогам законодавства.

Список літератури: 1. *Петрик Е.* Аудит расчетов по оплате труда и другим выплатам работникам : требования к организации и методике / Е. Петрик // Бухгалтерский учет и аудит. — 2006. — № 12. — С. 47–54. 2. Конституція України, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР 3. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII 4. Закону України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР 5. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № 3356-XII 6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.